Erről kevés szó esik

A párkapcsolati erőszak a személyközi erőszak egyik formája. Átfedésben van a családon belüli erőszakkal, azonban családon kívüli személy is elkövetheti. Elkövetője lehet házastárs, élettárs, intim partner, volt házastárs, volt élettárs, volt partner, valamint olyan viszszautasított „udvarló" , akivel a sértett soha nem is volt kapcsolatban.

Lelki erőszak: a félelmet keltő viselkedés, valamint a manipuláció és az önbecsülés rombolása tartozik ide. Például a csapkodás, törés-zúzás, tárgyak összetörése, a háziállat bántalmazása. Az elkövető igyekszik megyőzni az áldozatot, hogy rajta kívül nincs másra szüksége és nem is kellene másnak. Korlátozza, elszigeteli, számon kéri. Ha az áldozat megszakítaná a kapcsolatot, akkor az elkövető érzelmi zsarolást vet be.

Fizikai erőszak: a verés, ütés, rúgás mellett ide tartozik a fojtogatás, a lökdösés, a fegyverrel, késsel, egyéb veszélyes tárggyal fenyegetés és a bezárás/kizárás is, valamint minden olyan tett, ami a sértett testi épségét vagy egészségét fenyegeti (pl. az elkövető nem ad neki enni, nem adja oda a gyógyszereit, nem engedi szükségletei szerint a mosdót használni, nem engedi el orvoshoz stb.).

Szexuális erőszak: a fizikailag vagy megfélemlítéssel, zsarolással kikényszerített aktus (nemi erőszak) csak az egyik formája. Ide tartozik minden olyan szexuális jellegű tevékenység, amibe az áldozat nem egyezett bele, vagy életkorának, mentális állapotának stb. fogva nem volt képes beleegyezést adni. Például szándékos fájdalomokozás, a szex olyan formájának kikényszerítése, amit az áldozat nem akar, az aktus folytatása annak ellenére, hogy az áldozat kéri az elkövetőt, hogy hagyja abba, a védekezés megtagadása, illetve az óvszer aktus közbeni eltávolítása a partner tudta nélkül.

Szóbeli erőszak: fenyegetődzés (veréssel, gyilkossággal, öngyilkossággal, gyerekek elvételével, háziállat bántalmazásával stb.), szidalmazás, hibáztatás, sértegetés, becsmérlés, gúnyolódás. Célja az önbecsülés módszeres lerombolása.

Gazdasági erőszak: az elkövető elveszi a sértett jövedelmét, és egyedül kontrollálja a háztartás kiadásait úgy, hogy közben figyelmen kívül hagyja a sértett szükségleteit. Fontos tudni, hogy ezt nem feltétlenül nyílt agresszióval teszi: manipulatívan is alakíthatja úgy a költségvetést, hogy a sértett szükségletei tartósan háttérbe szorulnak. Más esetben nem engedi a sértettet dolgozni, illetve a pályáján előre lépni, magasabb jövedelemre szert tenni (pl. nem engedi el tanfolyamra, továbbképzésre, vagy manipulatívan lebeszéli ezekről). Közös vállalkozás esetén ő kontrollálja a bevételeket. A közös megtakarításokat a sértett beleegyezése nélkül elkölti, illetve személyes megtakarításaiból a sértettet kifogatja.

A párkapcsolati erőszak két fő jellemzője az eszkalálódás (súlyosbodás) és a ciklikusság (egyazon forgatókönyv ismétlődése). Az elkövető váltogatja az erőszakos és a megnyerő viselkedést, hogy összezavarja a sértettet, és megnehezítse a kapcsolatból való kilépését. Jellemző a „Dr. Jekyll és Mr. Hyde szindróma" is, azaz az elkövetők egy része mások előtt kifejezetten tisztelettel beszél a partneréről, hogy elterelje magáról a gyanút. Az erőszakos viselkedés során az elkövető minden ciklusban egyre súlyosabb erőszakhoz folyamodik. Különösen veszélyes az az időszak, amikor a sértett megpróbálja elhagyni az elkövetőt, ezért nagyon fontos ilyenkor biztonsági terv készítése.

Az erőszak láthatatlan sebeket hagy: ha bántalmazás áldozata vagy, kérj segítséget!

Ingyenes NANE segélyvonal nőknek és gyerekeknek: +36 80 505 101.
LMBTQ személyeknek a Háttér Lelkisegély hívható: 137-37 vagy +36 1 329 33 80.

Az 51 éves látássérült transznemű olasz sprint futó T12-es kategóriában 200 és 400 méteres távon állt rajthoz

Egy transznemű sportoló küzdelme a tiszteletért és elfogadásért

Az olasz transznemű sportoló, Valentina Petrillo paralimpiai részvételét több kritika is érte; J.K. Rowling például „nyíltan büszke csalónak" nevezte. Mindezek ellenére a sportoló a The Times-nak adott interjújában azt hangsúlyozta, hogy az olimpiai faluban sokan támogatták, és ez igazán jóleső élmény volt számára. „Ezek voltak életem legszebb pillanatai. Mindenki nagyon kedves volt hozzám," – mesélte a sportoló, miközben utolsó versenynapja után elhagyta a párizsi olimpiai falut, majd kissé elérzékenyülve hozzátette, „mint tudjuk, odakint nem mindig van így."

A támadások ellenére Valentina Petrillo optimista. A hazájában korábban zaklatásoknak kitett sportoló számított rá, hogy negatív reakciókkal fog találkozni. Szerinte a sport világában tapasztalható transzfóbia a félelmekről szól, és míg J.K. Rowling a női vécék használata miatt aggódik, valójában az író nem tud semmit a transzneműekről. Valentina Petrillo reagált azokra a vádakra is, hogy a transznemű sportolók tönkre akarnák tenni a női sportot, és hogy a férfiak nőként versenyeznének a győzelem érdekében. Szerinte mindezek az állítások a transzfóbiáról szólnak.

Az utóbbi években a transznemű sportolókkal kapcsolatos diskurzus széles körű figyelmet kapott. Számos sportág irányítótestületeszigorításotaarészvételi szabályokat a női elit versenyeken. A Nemzetközi Paralimpiai Bizottság és a World Para Athletics viszont lehetővé teszi, hogy az egyes sportágak saját maguk döntsék el, hogy kit engednek rajthoz állni.

A kritikusok szerint férfi pubertás során szerzett fizikai előnyök jelentősen megkönnyíthetik a versenyt, amit a transzíció nem kompenzálhat. Mások azt hangsúlyozzák, hogy a transz sportolók kizárása diszkrimináció lenne. Az aktivisták arra hívják fel a figyelmet, hogy még mindig nem léteznek a témával kapcsolatos kutatások.
(Reuters)

Szeresd a tesztem, bébi!

Az Alternatíva Alapítvány 2014 óta foglalkozik a szexuális viselkedéssel és szerhasználattal összefüggő kockázatok és ártalmak csökkentésével. Utcai megkereső munkát, valamint HIV- és szifiliszszűréseket és tanácsadást végeznek fix helyen és bulihelyszíneken. Aktuális szlogenjük: „Szeresd a tesztem, bébi!"

Célcsoportjuk leginkább férfiakkal szexelő férfiak, de mindenkinek azt tanácsolják, aki szexel, járjon rendszeresen szűrésre! A húszperces, szexedukáció-fókuszú szolgáltatást személyre szabottan állítják össze. A vírus helyett inkább arról beszélnek, hogy mire érdemes odafigyelni annak, aki például partizni jár. Szemléltetőeszközként dildókat használnak. Segítségükkel megtanítják a helyes óvszerhasználatot, amire nagy szükség van, mert nagyon sokan azért nem használnak óvszert, mert nem tudják, hogyan kell helyesen felhúzni azt. A dildók a figyelemfelkeltés mellett a kapcsolatteremtésben is segítenek.

Az alapítvány munkatársa, Kováts Virág szerint,m a szexedukáció teljes hiányából csak károk keletkeznek. Sokan minimális dolgokkal sincsenek tisztában, példaként említve, hogy milyen betegséget lehet elkapni az elővaládéktól, illetve hogy miért nem érdemes papírpénzzel vagy szívószállal semmilyen port felszívni. A prevenciós szakember a konzervatív svájci kanton, Zürich példáját említi, ahol rájöttek, hogy sokkal olcsóbb megelőzni a bajt, mint kezelni vagy üldözni az érintetteket. Zürichben az önkormányzat által működtetett szervezet szexmunkásokkal dolgozik együtt.

A Retropajzs Egyesület a HIV-vel élőkért munkatársa szerint az AIDS elleni küzdelemmel kapcsolatos események legfőbb üzenete az, hogy a gyógyszert szedő HIV-vel élők nem fertőznek tovább. Ugyanakkor a HIV nem válogat. Nemcsak melegek, de bárki fertőződhet, ezért fontos, hogy mindenki ismerje saját HIV státuszát, és rendszeresen járjon szűrésre; valamint hogy minél előbb bevezessék Magyarországon a várandós nők HIV-szűrését. Ennek hiányában évente akár több HIV-fertőzött kisbaba születhet.

Egy olcsó, könnyen hozzáférhető és nagyon hatékony módszerrel a magas kockázati csoportok számára is könnyen megelőzhető lenne a HIV-fertőzés. Ezt már Redblek, azaz Krsjak Attila PrEP aktivista mondja. A PrEP tulajdonképpen egy HIV-gyógyszer, amely nem fertőzöttek esetében több mint 99 százalékos hatékonysággal akadályozza meg a fertőzést. Mivel itthon nehezen hozzáférhető, ezért az érintettek egyéb úton juthatnak hozzá a megelőző kezeléshez, rosszabb esetben szakorvosi kontroll nélkül.

Az aktivista szerint átfogó megoldást a kombinációs prevenció hazai bevezetése jelenthetné. E módszer lényege, hogy a megelőzés nemcsak egy, hanem egyszerre több elemre épül, amelybe az óvszerhasználattól kezdve, a megelőzőkezelésen át, a szűrés és a fertőzöttek azonnali kezelése is beletartozik. Reméljük minél hamarabb Magyarországon is.

JAKAB ISTVÁN

Az előítélet virágai

Fanni nem létezik. Kósza kis kertjében sétálni nem valóság. Kertje sincs. Az egész világa nem létezik. Mert Fannit, mint a prímszámokat a matematikából, kivonták a természetes számok halmazából. Mert Fanni eggyel és önmagával osztható. Férfinek anyakönyvezték, de minden reggel úgy ébred: ma is nőiesedtem! Fanni így nincs. Az óriásplakátokon vastag betűk között menetelnek a hősök, de ő soha nincs közöttük. Csak egy kis túlélő. Nem mindig érti, ami történik, hogy ő férfi, de nő szeretne lenni. Transzszexuális. Kertjében és gondolataiban nő.

De tiltják az érzelmi virágait, pusztítják a kertjét. Gyermekvédelmi törvénynek nevezték el hivatalosan, amikor a Parlament elé került. Pedig Fanni is volt gyerek, és más gyerek is lehet Fanni. De a paragrafusok megkerülték őket: kivéve a Fannik… Őket nem védik. Ők soha nem voltak gyerekek? Nem is lesznek soha ilyen gyerekek? Így kertjük sem lesz… Majd hogy a közvélemény jobban értse a 2021. évi LXXIX. törvényt, azt mondták, Fanninak lenni pedofília. Gyermekek zaklatása látványban, először csak lelkileg, utána meg majd ki tudja… Nem a gyerekorúak képeit nézegető diplomata lett a zajosan elítélhető plakát-pedofil, hanem egy Fanni. Aki a kertjében él, és az álmaiban álmodik.

Így Fanni titokban nő. Önmagában pedig nőhetne az előítélet. Ő soha nem kérték, hogy túllruhákba bújjon, hogy a haját bársonyra fésülje, hogy szépnek csak nőként érezze magát, hogy almait magassarkú cipőkben élje meg. Magáról döntött így. Fannit mégis összemosták egy alaptalan törvénnyel. Csak így, 133 gondolkodó ember a Parlamentben. A törvény előtt jelenleg olyan, mint egy majdnem szexuális erőszaktevő. Kis szoknyájában, diszkrét sminkjében. Ezt gondolták a gondolkodók. Ott, 133-an. Még a közöttük érintettek is. Akik férfinak születtek ugyan, de időnként mégis… Bárban, bőrben, nőként érzik jól magukat. Még ha titokban, percekre is. Ők nem Fannik, mert Fanni felvállalja a kertjét is. Nem tagadja meg nehéz útját, böröndnyi kis életét, és félrecsúszott miniszoknyáját. Bátran szavaz az életére – még ha keserves is. Csókot dob a kamerába is… A virágok nőnek Fanni kertjében. Miközben Apa férfi az alaptörvényben – az előítélet pedig nő. Nő, nő, nő.

A Fanni kertje című dokumentumfilm vetítéssorozata panelbeszélgetésekkel és szakmai programokkal zárult. A film egy hajléktalan férfi és egy fiatal, otthonából kitagadott transz lány barátságának történetét meséli el. Az alkotók célja a transz emberekkel szembeni előítéletek lebontása és a szolidaritás erősítése volt.
FÁZOLD HELGA

identitás
IDENTITÁS QUEER MÉDIAALAP – ELSŐ KÖTET MŰHELY KHE
Munkatársak: ANTONI RITA, BÉRES-DEÁK RITA, VAJDAY ATTILA, FÁZOLD HELGA, KÖNIG ZSÓFI
Felelős szerkesztő: JAKAB ISTVÁN
Kiadó: QUEER MÉDIAALAP – Első Kötet Műhely KHE
Postacím: 1105 Budapest, Harmat köz 6. B. Fszt. 2.
Web: www.identitas.co
Email: info@identitas.co
Telefonszám: +36 30 2909307
Hangot adunk a sokszínűségnek, támogassa munkánkat!
Számlaszám: Identitás magazin 11600006-00000000-98901007
Készült a Háttér Társaság támogatásával. A kiadványban szereplő vélemények, eredmények és következtetések a szerzőké, és nem feltétlenül tükrözik a Háttér Társaság álláspontját.

Politikai manipuláció valóságos következményekkel

A „genderideológia" egy kitalált fogalom, a gendertudósok nem használják, és politikai haszna – önmagában is ijesztő, idegen hangzása mellett – éppen abban rejlik, hogy jelentése az aktuális érdekeknek megfelelően módosítható.

A „genderideológia" elleni harc eredete az ENSZ IV. Női Világkonferenciáján keresendő, amely 1995-ben volt Pekingben. A Vatikán rossz néven vette, hogy nem tudta megakadályozni, hogy a jogok egy része bekerüljön a konferencia záródokumentumába. A konszenzusos célok előmozdítása helyett harcot hirdetett, amely aztán – mivel félelemkeltéssel, bűnbakképzéssel, összeesküvés-elméletekkel könnyű szavazatokat nyerni – egyre több ország politikájában is megjelent.

A genderpánik globális jelenséggé vált, amely a „genderideológia" fogalma segítségével igyekszik érvényteleníteni minden, a hagyományos-hierarchikus nemiszerep-szemlélettől elszakadó gondolatot, felvetést vagy követelést. A „genderideológia" elleni harc célkeresztjében a nők és az LMBTQ emberek jogai, valamint a különböző diszkriminációellenes törvények és esélyegyenlőségi intézkedések állnak, együtt a nemi kvótákkal és az átfogó iskolai szexeducációval. Az utóbbi években a transznemű emberek kerültek a „genderideológia" ellenes harc célkeresztjébe, sokan így tévesen a transznemű közösséggel, vagy a nemi átmenet lehetőségével azonosítják a gender kifejezést.

A „genderideológia" ellen harcolók egyik stratégiája az elnyomott csoportok egymás ellen fordítása. A „genderkritikus", vagy (általuk elutasított kifejezéssel) transzneműeket kirekesztő, TERF (trans-exclusionary radical feminist) feministák úgy gondolják, hogy a női jogokért vívott harc megtorpanása az LMBTQ jogi törekvések, azon belül a transzaktivizmus számlájára írható. Kritikájuk tárgya a gender identity mint nemi identitás. Ennek létezését tagadják, illetve kizárólag a nemi szocializáció eredményének tartják, ezért úgy gondolják, hogy a transznemű emberek nem kell, sőt, veszélyes a nemi átmenetben támogatni.

A metszetszemléletű feministák ezzel szemben úgy gondolják, hogy a közös ellenség a patriarchátus, és mindenki, aki valamilyen formában eltér a hagyományos nemiszerep-elvárásoktól (legyen akár feminista, meleg vagy transznemű), alapvetően egy közös érdekcsoportot alkot. A nőket és az LMBTQ embereket egyaránt érő politikai támadások közepette az egymásra mutogatás helyett a szolidaritás és az összefogás indokolt a feminista és az LMBTQ szervezetek, csoportok között azzal együtt is, hogy alkalmi jogütközések előfordulnak.

identitás
2024. DECEMBER 1. SZÁM

identitás

Hangot adunk a sokszínűségnek!

51% - Ennyien támogatják Magyarországon az azonos neműek házasságát - 3. oldal
Pápai vizit - Szexuális kisebbségeket támogató apácával találkozott Ferenc pápa - 2. oldal
Minden ember szép: Spanyolországban betiltották a testszégyenítést - 2. oldal

Lázadás az elnyomás ellen

Magyarországon 1961-ig büntették a homoszexualitást

Az 1960-as években a legtöbb országában nem volt könnyű melegnek lenni: egyes helyeken a homoszexualitásért börtönbüntetés járt. Házasodni, gyermeket vállalni sehol sem lehetett. Az Egyesült Államokban törvény tiltotta, hogy valaki a „másik" nem ruháit viselje, mitöbb a razziázó rendőrök rendszeresen ellenőrizték, hogy a transz embereken van-e legalább 2-3 olyan ruhadarab, amely biológiai nemüknek megfelelő. Az 1950-es években alakult első meleg és leszbikus egyesületek próbáltak ez ellen tenni. A felvilágosító kampányok mellett például tüntettek kormányhivatalok előtt, néma csendben és öltönyben-kosztümben, hátha komolyabban veszik őket, azonban ennek semmilyen hatása sem volt.

Aztán 1969. június 28-án betelt a pohár. Ekkorra már számos kisebbség követelt egyenlő jogokat, és a közösség tagjai közül is mind többen egyenrangú állampolgárként tekintettek magukra. Ezen a júniusi estén a New York-i Stonewall Inn bárban razziázó rendőrség megalázta a vendégeket, ami óriási felháborodást váltott ki. Az LMBTQ közösség feldühödött tagjai utcára vonultak. Az összecsapások több napig tartottak. A transz nők és a leszbikusok küzdöttek a legbátrabban, de a meleg férfiak is kitettek magukért.

A Stonewall-lázadás több szempontból is mérföldkő volt az LMBTQ emberek életében: először mertek szembeszállni a hatalommal, és először merték nyíltan vállalni magukat az utcán. Az esemény hatására a meleg és leszbikus mozgalom új irányzata jelent meg, ami nem a „bocsánat, hogy élünk" mentalitással kérte szépen az elfogadást, hanem egyenlő jogokat követelt és hangsúlyozta a láthatóságot.

A TÉMÁRÓL BŐVEBBEN A 3. OLDALON

Huge Crowds At The ,Stonewall 25' Gay Pride March
Gay rights activists crowd 6th Avenue and West 57th Street, during the Gay Pride March, New York, New York, June 26, 1994. The march commemorates the 25th anniversary of the Stonewall Riots.
(Photo by Walter Leporati/Getty Images)

SZEXUÁLIS RAGADOZÓK AZ EGYHÁZ FALAI KÖZÖTT

INTERJÚNK A 2. OLDALON

A szivárványcsalád is család! Vagy mégsem?

Gyakran hallani olyan megjegyzéseket, hogy azért nem normális melegnek lenni, mert a melegek nem tudnak szaporodni. Avagy: „Hogyan lesz unokám, ha a lányom leszbikus?" Ez a gondolkodásmód nemcsak hibás, de tévedés is azt hinni, hogy az LMBTQ emberek nem válhatnak szülővé. Kézenfekvő megoldásnak tűnhet az örökbefogadás, ám ezt Magyarországon megnehezítették az azonos nemű párok esetében, ugyanis ha valaki nem házaspárként szeretne örökbe fogadni, speciális államtitkári engedélyre van szüksége a gyermekvállaláshoz. Mivel azonos nemű párok nem házasodhatnak, a törvényhozó megoldotta a diszkriminációt anélkül, hogy azt törvénybe foglalták volna. Sok párnak azonban sikerült az örökbefogadás még a törvény hatálybalépése előtt, vagy külföldre költöztek és ott fogadtak örökbe gyermeket. ÖSSZEÁLLÍTÁSUNK A 3. OLDALON

← **Bátor, vakmerő vagy merész?** Párizs, 2024 Olimpiai Játékok - Férfi kettes evezés előfutama: Robbie Manson és Jordan Parry Új-Zélandról akcióban. Fotó: Reuters/Molly Darlington. 2. OLDAL

Az erőszak arcai

Globálisan a nők egyharmada tapasztal élete során fizikai vagy szexuális erőszakot. Az EU Alapjogi Ügynökségének 2012-es reprezentatív felmérése szerint a nők közel egyötöde (19%) él át élete során partner által elkövetett fizikai erőszakot, közel fele (49%) lelki erőszakot és 7 százalékuk szexuális erőszakot.

LMBTQ kapcsolati erőszakról nagyon kevés adat áll rendelkezésre, ám ez a kevés adat is azt mutatja, hogy a probléma széles körben elterjedt és aluljelentett. Sok áldozat nem kér segítséget, mert attól tart, hogy szexualitása vagy identitása miatt nem kap támogatást, vagy fél a további megbélyegzéstől. Emellett a hagyományos segítő intézmények és jogi rendszerek nem mindig érzékenyek az LMBTQ emberek speciális igényeire.

Az LMBTQ közösség tagjai mintegy negyede lesz élete során kapcsolati erőszak áldozata. A lelki erőszak megtapasztalási arányát egyes felmérések 45 és 90 (!) százalék közé teszik. A Glasgow-i Skót Egyetem kutatása szerint a meleg férfiak 25 százaléka kerül élete során bántalmazó kapcsolatba. A nemi sztereotípiák miatt esetükben a szégyen és a tagadás mértéke még nagyobb.

A biszexuális emberek különösen gyakran esnek áldozatul erőszaknak: 2010-es USA-beli adatok szerint (CDC) a biszexuális nők 61, míg a biszexuális férfiak 37 százaléka kerül élete során bántalmazó kapcsolatba. Az LMBTQ közösségen belül a leszbikus kapcsolati erőszak terén legnagyobb a látencia, ezért részben szintén a nemi sztereotípiák okolhatók, amelyek alapján nem feltételezzük, hogy nők is lehetnek erőszakosak.

A transznemű nők kétszer nagyobb eséllyel kerülnek bántalmazó kapcsolatba, mint a cisznemű nők, holott utóbbi aránya is igen magas. A brit Galop szervezet kutatása szerint a megkérdezett LMBTQ fiatalok 29 százalékát bántalmazták otthon (szülők, rokonok), és 5 százalékukat megpróbálták konverziós (átnevelő) terápiának alávetni. Kanadában és az USA-ban a fiatal hajléktalan emberek 20-40 százaléka az LMBTQ közösség tagjaként azonosítja magát.

A párkapcsolati erőszak a személyközi erőszak egyik formája. Vajon elkövetheti olyan személy az erőszakot, akivel soha nem volt párkapcsolatban az áldozat? Egyáltalán mi minősül párkapcsolati erőszaknak, és melyek a leggyakoribb formái? TOVÁBBI RÉSZLETEK A 4. OLDALON

Szeresd a tesztem, bébi!

Majdnem minden évben születnek HIV-fertőzött kisbabák Magyarországon. A HIV elleni küzdelem összehangolását itthon a Nemzeti HIV/AIDS Munkacsoport látná el hivatalból, azonban a testületet 2015 novembere óta össze sem hívták. Érvényes AIDS-stratégiája 2010 óta nincs az országnak. A témával kapcsolatos riportunk a 4. oldalon

Nyíltan büszke csaló?

J.K. Rowling „nyíltan büszke csalónak" nevezett egy transz paraolimpikont, aki azt üzente vissza az írónak, hogy amíg a női vécék használata miatt aggódik, valójában nem tud a transzneműekről semmit. A kritikusok szerint a férfi pubertás során szerzett fizikai előnyök jelentősen megkönnyíthetik a versenyzést. Így van ez? Összeállításunk a 4. oldalon

Tépjük le a fóliát!

Tegyünk közösen az LMBTQ embereket érő előítéletek ellen! A Civil Rádió közössége 2024 nyarán ezzel a szándékkal készített érzékenyítő műsorokat. Élő adásban biztosított lehetőséget nyílt, őszinte beszélgetésekre, a szolidaritás növelésére és az ok nélküli félelemkeltés csökkentése érdekében.

Tévhitrombolás közérthetően

Már elérhető a YouTube-on, TikTokon és Instagramon a Gayciklopédia, amely az LMBTQ emberekkel szemben tévhitek csökkentését tűzte ki célul. A videósorozat közérthetően tisztázza az előítéletek mögött álló, helytelenül használt vagy kevésé ismert kifejezéseket és tényeket.

Bántalmazás áldozata vagy? Kérj segítséget!

Ingyenes NANE segélyvonal nőknek és gyerekeknek: +36 80 505 101.
LMBTQ személyeknek a Háttér Lelkisegély hívható: 137-37 vagy +36 1 329 33 80.

Bátor, vakmerő vagy merész?

A 34 éves új-zélandi meleg evezős, Robbie Manson a Reutersnek úgy nyilatkozott, hogy a felnőtt tartalmak megosztására létrehozott platformon szerzett bevételei többszörösen felülmúlják azt, amit evezős pályafutása során kereshet. A meleg olimpikon merész döntése mögött az a felismerés áll, hogy a sportágában nem könnyű szponzorokat találni, és a hagyományos támogatási források nem elegendőek ahhoz, hogy olimpiai álmai valóra váljanak. A sportoló példaképe Matthew Mitchum ausztrál búvár, aki első nyíltan meleg sportolóként nyert olimpiai aranyérmet a 2008-as pekingi olimpián.

A meleg sportoló nem mindenkinek ajánlja ezt a pénzkereseti formát, és tartalmait illetően is visszafogottan nyilatkozott Reutersnek. Mindössze annyit árult el, hogy edzésein és olimpiai felkészülésének részletein túl „művészi aktfotókat" is megosztott magáról. (Reuters)

Minden ember szép: Spanyolországban betiltották a testszégyenítést

Spanyolország jelentős lépést tett 2021-ben a testszégyenítés ellen, amikor bevezette annak tilalmát a strandokon. Bár a törvény betartatása kihívást jelenthet – hiszen ki hívna rendőrt, ha valaki sértő megjegyzést kap a külseje miatt? – mégis a jogszabály szimbolikus jelentősége felbecsülhetetlen. A nők tudják, hogy biztonságban érezhetik magukat, és nem kell attól tartaniuk, hogy kinézetük miatt megszégyenítik őket.

A testszégyenítés mindenütt jelen van. Megjelenhet magazinok hasábjain, újságokban, tévéműsorokban, filmekben, baráti beszélgetésekben és az interneten. A kellemetlen megjegyzések önértékelési problémákat, szorongást és a folyamatos elégedetlenség érzését válthatják ki. A fogalom egy fiktív tökéletességi ideálhoz kapcsolódik, amely miatt sokan nem érzik jól magukat bizonyos testrészeik miatt, mivel nem felelnek meg a folyamatosan változó szépségideáloknak. (Identitás információ)

Pápai vizit: szexuális kisebbségeket támogató apácával találkozott Ferenc pápa

Ferenc pápa még nyáron tett látogatást a Róma tengerparti üdülőhelyen, Ostia-ban, ahol találkozott Genevieve Jeanningros nővérrel, aki évtizedek óta az LMBTQ közösséget is szolgálja. A látogatás néhány hónappal azt követően történt, hogy a Vatikán bocsánatot kért egy olasz püspökkel tartott zárt ajtós találkozón használt, a melegekre tett durva kifejezés miatt.

A pápa a népszerű Luna Park közelében találkozott Jeanningros nővérrel, aki a Jézus Kistestvérei női szerzetesrend tagjaként a helyi cirkuszközösséget segíti. A Vatikán rövid közleményben számolt be a találkozóról. A közzétett képeken az látható, ahogy Ferenc pápa megáld egy vallási szobrot.

Jeanningros nővér a Vatikán újságjának azt nyilatkozta, hogy gyakran visz LMBTQ közösséghez tartozó embereket a pápa heti audienciáira. Amikor a pápa korábbi kijelentéseiről kérdezték, Jeanningros nővér elmondta, hogy barátai először sértődtek érezték a szavait, de ma már csak nevetnek rajta, hiszen „a pápa valójában nem ilyen". (Reuters)

Soha többé ne legyen bűn a szerelem!

A Holokauszt Áldozatainak Emléknapja alkalmából a ZDFinfo dokumentumfilmet sugárzott az LMBTQ közösség náci korszakbeli áldozatairól, bemutatva egy leszbikus villamosvezető, egy drag előadóművész és egy koncentrációs tábort túlélő meleg férfi életét. A film említi Ernst Röhmt hírhed meleg SA vezetőt is, akit Hitler ölettett meg 1934-ben. Takács Judit szociológus szerint lehettek magyar meleg áldozatok is, de bizonyíték alig maradt. Egy 1942-es dokumentum szerint tervbe volt véve meleg férfiak munkaszolgálatra történő behívása. A Honvédelmi Minisztérium végül elutasította a behívást, mondván, hogy a homoszexulisok ügye rendészeti probléma. A dokumentumfilm fő üzenete: soha többé ne legyen bűn a szerelem! A munkaszolgálati kötelezettséget 1942 végén terjesztették ki minden zsidó férfira Magyarországon. (Identitás információ)

Amire nincs bocsánat

Szexuális ragadózók az egyház falai mögött

Legfontosabb küldetésének az egyházi személyek által elkövetett szexuális abúzus elleni küzdelmet, és az áldozatok védelmét, segítését tartja. A témával foglalkozó, 2021-ben megjelent, *Amire nincs bocsánat – szexuális ragadozók az egyházban* című kötete kapcsán kérdeztük a szerzőt, Perintfalvi Rität.

ANTONI RITA

Perintfalvi Rita és „Amire nincs bocsánat" című könyve. Fotó: Szűts Pál, contempal.com

– Könyvedben azt írod, hogy az elavult egyházi struktúráról olyan elöljárók tehetnek, akiket még meglehetősen ósdi módszerekkel szoktattak engedelmességre: értelmetlen dolgokra utasították őket, pl. fejjel lefelé kellett palántát ültetniük. Így „törik be" még ma is a novíciusokat?

– Szerzetesrendtől függ. A ferenceseknél még láttam hasonló gyakorlatokat, de pl. a szociális testvéreknél nem jellemző. A három fogadalom közt (a tisztaság, szüzesség mellett) az engedelmesség elsősorban Istennek szól, ugyanakkor az egyház ügyesen beépítette a rendszerbe az emberi hatalmat is, mivel tanítása szerint az előljáró (illetve a híveknek a pap) Isten képviselője, szava megkérdőjelezhetetlen. Ez tartja vissza az egyházi abúzus áldozatait attól, hogy már az első gyanús megnyilvánulásnál tiltakozzanak. A változás éppen azért nagyon nehéz, és aligha fog belülről elindulni, mert az egész rendszer alapköve az engedelmesség. A politikával való összefonódás, az anyagi függés pedig sokszor azokat is elhallgattatja, akik egyébként meg akarnák törni a csendet.

– Miért írtál könyvet az egyházon belüli szexuális visszaélésekről?

– Ferenc pápa 2019-ben összehívott egy zsinati gyűlést, amelynek célja az egyházi szexuális abúzus elleni fellépés volt, kötelező bejelentő rendszer bevezetésével. Az ő megközelítése forradalmi volt. II. János Pál pl. sokáig egyházellenes lejáratókampánynak vélte a gyermekbántalmazásról szóló híreket, XVI. Benedek pedig a meleg papnövendékeket tette meg bűnbaknak – részben tőle ered a homoszexualitás és a pedofília téves összemosása. (Holott a pedofil bűnelkövetők közt kétszeres a heteroszexuális irányultságú elkövető, és a meleg elkövetők esetében sem a homoszexualitás, hanem az elfojtásból eredő pszichés torzulás vezet bűnelkövetéshez.) 2019-ben a vatikáni tanácskozáson Magyarországot Veres András, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia elnöke képviselte, aki újságíróknak azt nyilatkozta, hogy ő kb. tucatnyi áldozatról tud. Ez más országokhoz képest irreálisan alacsonynak tűnik, de Veres még arról is beszélt, hogy szerinte nálunk, ahol a gyermek érték, ez a probléma nem is igazán létezik, és inkább a dekadens nyugat liberalizmusának terméke. Ezen felbőszülve írtam egy szakmai jellegű cikket, amelynek végén egy felhívást tettem közzé, hogy ha van olyan áldozat, aki ezt olvassa és elmondaná egy teológusnak az átélt borzalmakat, keressen meg. Lavina indult el: leveleket kaptam, illetve voltak, akik előadásaim után személyesen jöttek oda. Hatvanhat áldozat vette fel velem a kapcsolatot. A bejelentőrendszert is többen igénybe vették, de ezeknek az ügyeknek a vizsgálati eredményeit nem teszik elérhetővé.

– Hány áldozat élhet Magyarországon?

– Hazai kutatás hiányában itthon csak becsülni tudunk. Egy 2018-as német kutatás szerint 1946 és 2014 közötti időszakban 3677 esetet dokumentáltak Németországban. Ezek az esetek csak azok, amelyek bekerültek az egyházi jegyzőkönyvekbe – az Ulmi Egyetem kutatói szerint a látencia akár harminczoros is lehet. A német adatokat a magyar lakosságszámra vetítve itthon mintegy 13 ezer áldozat élhet.

– Mi a helyzet más vallási közösségeknél?

> *„Az áldozatok hangját szerettem volna felerősíteni, és további áldozatokat elérni."*

– Az említett német kutatásból az evangélikus egyházi vezetők azt a következtetést vonták le, hogy az egyházi abúzus oka a cölibátus – csakhogy 2024-ben kiderült, hogy náluk is nagy arányban előfordul! Egy vizsgálat megmutatta, hogy 1946 óta legalább 2225 gyermekbántalmazás történt. Világossá vált, hogy nem lehet egyetlen okra visszavezetni a jelenséget. A szexuális bántalmazás valószínűleg minden vallásban jelen van, és azokkal szemben, akiknek szakrális, spirituális hatalmat tulajdonítanak, a hívek, követők kevésbé kritikusak, és rossz érzéseik ellenére is nehezen mondanak ellent.

– A lelki vezetés intézménye önmagában lehet veszélyes? Hisz kizárja a kritikát.

– A német jezsuita, Klaus Mertes a lelki vezetést háromszög-kapcsolatként írja le a vezető, a vezetett és Isten között. A lelki vezető, ha alkalmas a feladatra, nem iktatja ki a képből Istent és az alapvető morált. Azonban ha saját egását helyezi előtérbe és maga lép Isten helyére, az visszaéléshez vezethet. A szexuális bántalmazást mindig előkészíti a spirituális, érzelmi bántalmazás. Az elkövető Istenre hivatkozva igyekszik igazolni az egyébként megengedhetetlen határátlépéseit, visszaélve azzal, hogy az áldozat Isten képviselőjét látja benne. Hatalmától megrészegülve sok esetben ő maga is elhiszi, hogy amit tesz, azzal nincs probléma: az elkövetők nagy részének utólag sincs lelkiismeret-furdalása. Ebben különböző személyiségzavarok is közrejátszhatnak, de ezek nem mentik fel az elkövetőt.

– Ki lehet szűrni a bántalmazókat?

– Részben. Van pszichológiai szűrés, egyes személyiségzavarok, pszicho-szexuális torzulások fennakadhatnak, de pl. a pedofília vagy efebofília regresszív változata – ami nem állandósult hajlam, hanem egy krízis hozhatja elő – előre nem szűrhető. A kockázatot csökkentené, ha a pszichológiai vizsgálatot nemcsak a jelentkezőknél, hanem a felszentelt papoknál, szerzeteseknél is három évente elvégeznék. Így tetten lehetne érni a kezdődő torzulások egy részét, és az érintetteket azonnal el lehetne végleg távolítani gyermekek, fiatalok közeléből. Korábban az áthelyezés volt az általános „megoldás". Ez még ma is előfordul, ahogy az is, hogy pénzzel próbálják elhallgattatni az áldozatot, az elkövető pedig büntetlen marad. Hátrányt tényező, hogy a paphiány miatt az egyház így is alig tudja feladatait ellátni, így nem érdek a további szelektálás. Segíthetne, ha nőket is felszentelnének, és ők is vezető pozícióba jutnának – ez lazítana a merev, patriarchális struktúrán. Ilyen változás még sokáig nem várható.

– Hogyan hat az egyház morális állapota a szélesebb társadalomra?

– Romboláan, hiszen az egyháznak példát kellene mutatnia. Így azonban, hogy erkölcscsőszként kölcsönösen beleegyező felnőttek magánéletét akarja szabályozni és az LMBTQ közösséget megbélyegezni vagy démonizálni, miközben a ténylegesen megerőszakolt, majd gyakran megzsarolt gyerekeket nem védi meg, hitelét veszti. Nem történhetett volna meg az sem, hogy a bicskei pedofil igazgatót mentegető K. Endre elnöki kegyelmet kap, ha ezt a döntést Balog Zoltán püspök mint egyházi személy nem szorgalmazza. Tovább súlyosbította a helyzetet, hogy Balog Zoltán utólag ezt politikai hibának, és nem erkölcsi vétségnek nevezte. Ezzel azt üzenték, hogy a morál mára teljesen erodálódott Magyarországon, és senki sem áll az áldozatok mellé. A hátrányos helyzetű (állami gondozott, roma stb.) gyerekek, fiatalok ráadásul még kiszolgáltatottabbak.

– Meddig kell még várni az egyház megtisztulására?

– Az egyház már most sem homogén, és vannak úttörők, akik vállalják a figyelemfelhívást, és az áldozatok védelmét. Európában talán már sikerült rést ütni az egyház „várvédő" mentalitásán, de például egyes afrikai országokban még nem jelent meg a közbeszédben az egyházi abúzus. Talán száz év múlva megtisztulhat teljesen az egyház, de ehhez már most el kell kezdeni másként gondolkodni.

– Hova fordulhatnak az egyházi abúzus áldozatai?

– Az egyházmegyék honlapján megtalálható az a gyermekvédelemmel kapcsolatos bejelentő űrlap, amin jelezhetik az őket ért bántalmazást. Hozzám is fordulhatnak: Dr. Heves Andrea pszichológussal támogató csoportot működtetünk az áldozatok számára, ahová új tagok is csatlakozhatnak. Hosszútávú tervem egy független áldozatvédelmi intézet létrehozása, ahol az érintettek komplex lelki és jogi segítséget kaphatnak.

Perintfalvi Rita e-mail címe:
perintfalviritapublik@gmail.com

Fideszes melegeknek is szabad

Egy évvel a New York-i Stonewall-lázadás után, 1970-ben megemlékezést tartottak. Ez volt az első pride felvonulás a világon.

Az esemény akkorát ütött, hogy innentől kezdve minden évben egyre több helyen rendeztek felvonulást. Először csak az Egyesült Államokban, később szerte a világon. Amellett, hogy megemlékeznek az LMBTQ történelem egy jeles mérföldkövéről, ezek az események egyszerre közölnek politikai üzenetet és nyújtanak alkalmat a bulizásra. Az, hogy a kettő közül melyik kap hangsúlyt, kezdettől vitatéma volt a pride-szervezők körében. Különösen a politikusabb gondolkodásúak érezték úgy, hogy üzeneteik elsikkadnak a feldíszített kamionok és tánczó emberek között. Vagy kritizálták, hogy olyan cégek is reklámnak használják a pride-on való megjelenést, amelyek a hétköznapokban nem nagyon tesznek a közösségért. Berlinben például teljesen kettévált a pride. Van egy bulizós, színes felvonulás, és tartanak egy teljesen másik időpontban egy politikai demonstrációt is. Mi a helyzet Magyarországon?

Noha itthon már 1988-ban bejegyezték az első meleg és leszbikus egyesületet, az aktivisták sokáig úgy gondolták, hogy Budapesten nem biztonságos pride felvonulást rendezni. Voltak Pink Piknikek a budai hegyekben és meleg-leszbikus filmfesztivál budapesti mozikban, de az utcai rendezvényeket nem merték beválalni. Aztán valamikor az 1990-es évek közepén egy filmfesztivál után néhányan fogtak egy szivárványzászlót és kimentek a Hősök terére, lesz ami lesz. Nem lett semmi. Ettől páran felbátorodtak, és 1997 szeptemberében megrendezték az első budapesti Meleg Büszkeség Felvonulást. Ezen még nem volt zene, nem voltak kamionok, csak párszáz ember, akik gyors tempóban siettek át a belvároson. A korra jellemzően egy vicces kedvű újságíró a „futóhomok" névvel illette őket. Atrocitás nem történt. A felvonulást évről évre megismételték, és tíz éven keresztül 4-5 ellentüntetőnél többel nem is lehetett találkozni.

> *„Most, amikor a kormány a legkülönbözőbb módokon próbálja láthatatlanná tenni az LMBTQ embereket, még fontosabb, hogy megmutassák magukat."*

A helyzet 2007-ben változott meg, amikor a pride-hoz kapcsolódó LMBTQ filmfesztivál megnyitóján coming outolt Szetey Gábor, az akkor hatalmon levő szocialista kormány államtitkára. A jobboldali politikai erők erre már felkapták a fejüket (sokan ekkor jöttek rá, hogy egyáltalán van pride), és összemosták az LMBTQ emberek felvonulását politikai ellenfeleikkel, és egy csapat begőzölt szélsőjobboldali megtámadta a menetet. Ekkor kezdődött a kordonokkal elkerített, feszültséggel és félelemmel terhelt, rendőrökkel védett pride-ok korszaka. Azonban az egyenlőjogokért és a közösség mellett sokan kiálltak. Nekik is köszönhető, hogy az egyre inkább homo- és transzfób légkörben is évről évre nőtt a pride résztvevőinek száma.

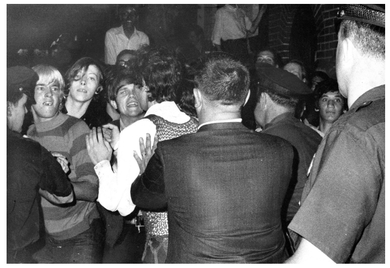

Stonewall Inn nightclub raid. Crowd attempts to impede polic
UNITED STATES - JUNE 28: Stonewall Inn nightclub raid. Crowd attempts to impede police arrests outside the Stonewall Inn on Christopher Street in Greenwich Village. (Photo by NY Daily News Archive via Getty Images)

Lehet, hogy a színes utcai meneteknek nincs akkora hagyománya itthon, mint az Egyesült Államokban vagy Latin-Amerikában, de a kultúra folyamatosan változik – és miért ne fejlődhetne olyan irányba, amely az LMBTQ embereknek is teret ad? Most, amikor a kormány a legkülönbözőbb módokon próbálja láthatatlanná tenni az LMBTQ embereket, még fontosabb, hogy megmutassák magukat. Megmutassák, hogy – szemben azzal, amit egyesek hinni szeretnének – az LMBTQ identitás nem valamilyen nyugati „import", hanem Magyarországon is van történelme és létezik közösségük. Büszkék lehetnek Stonewall örökségére és mindazokra a jogokra, amelyeket kivívtak maguknak. Bárki, aki táblát visz, aki színes ruhákba öltözik, vagy akár csak hétköznapi szerelésben vonul fel, kiáll magáért és a közösségért; minden felvonulóra külön-külön büszkének kell lenni!

BÉRES-DEÁK RITA

Lehet kiütéssel győzni az előítéletek ellen az olimpián?

Két újszülött beszélget a csecsemőosztályon.
– Mondd, te fiú vagy, vagy lány?
– Nem tudom. Te?
– Én fiú vagyok, várj, megnézem, hogy te mi vagy – lerántja a takarót a másikról. – Te lány vagy...
– Honnan tudod?
– Rózsaszín zokni van rajtad.

Férfi, fehér bőrű, amerikai. Magas, vékony, izületei rendkívül lazák, végtagjai kiemelkedően hosszúak. A vízben nem is úszik, hanem evez, bokái pedig olyankor, mint az uszonyok, úgy mozognak.

Michael Phelps – huszonkétszeres olimpiai aranyérmes úszó.

Születési rendellenessége: Marfan-szindróma.

Ez ízületeit szokatlanul lazává, végtagjait rendhagyóan hosszúvá, teljes testalkatát pedig az átlagtól erősen eltérővé teszi. Imane Helif, színes bőrű, algériai nő. Lánynak anyakönyvezték, kislányként nevelték, nőként lett aranyérmes bokszoló. 36 győzelem, 9 vereség a párizsi kiütéses győzelemig. „Imane nem nő, hanem férfi" – mondták róla a győzelme után. Imane nem férfi. Interszexuális. Nála is egy genetikai eltérés okozza a különbözőséget, mint Phelpsnél, csak Imane esetében a férfi nemi jelleget erősítette. Egy engedetlen kromoszóma, és szervezetében emiatt magasabb a tesztoszteronszint.

A sportközvetítéseket 2,5 milliárd ember nézte világszerte.

Aki nem nézte, az is hallott róla, olvasta, vagy a szomszédja a fülébe súgta: „a fiú-lány bokszolónő..." Aki ismeri Imane-t, védte, mert így szerették meg, még ha versenyeken kikaptak is tőle, vagy épp legyőzték. Edzői, versenytársai nőként bánnak vele. Nőként él, nőként versenyez. 66 kilós plusz.

Plusz ez a terhelt helyzet, amelyben világrasztó lett, és 24 évesen neki is szembesülnie kellett ezzel: ő harmadik nemű.

Az interszexualitás – hogy nem teljesen nő, de nem is férfi valaki – olyan egyedi, mint a született vörös haj. Földünkön körülbelül ugyanannyi vörös hajú ember él, mint interszexuális (0,005–1,7%).

Az interszexualitás esélye a genetikai biolaborban épp annyi, mint a vörös hajnak. Vörös hajúkért és interszexuálisként csak születni lehet. Transzszexuálissá pedig válni: vállalhatóan szembefordulni a biológiai nemmel. A rózsaszín zoknit lehúzni, szabadon és a világ szemében is felvállaltan. Kékre cserélni? Nem. Nem pontosan így. Inkább mezitlábi élni, szabadon, hol sárga, kék, zöld, avagy bármilyen zokniban is járni, akármely napon. Ne a zoknija alapján ítéljük meg az embert.

Vajon lehet kiütéssel győzni az emberi előítéleteken egy olimpián? 10, 9, 8...

Párizs 2024 / Szabadság, Egyenlőség, Testvériség.

FÁZOLD HELGA

Boldog szivárványcsaládok és a magyar valóság

Pontos számok nincsennek arról, hogy Magyarországon hány szivárványcsalád él, vagy hogy hány gyermeket nevelnek LMBTQ szülők, de ezek a családok jellemzően alulreprezentáltak itthon. Ráadásul az állami és társadalmi szintű támogatás hiánya miatt a szivárványcsaládok száma és láthatósága jelentősen alacsonyabb lehet, mint azokban az országokban, ahol az azonos nemű párok gyermekvállalása szélesebb körben elfogadott és jogilag támogatott.

A szivárványcsaládok sokkal elterjedtebbek ott, ahol az azonos nemű párok gyermekvállalása jogilag elérhetőbb. Az Egyesült Államokban számos államban van lehetőség örökbefogadásra azonos nemű párok számára, valamint más gyermekvállalási alternatívára, mint például a mesterséges megtermékenyítés. Az Egyesült Királyságban az azonos nemű párok esetén is nyitva áll az örökbefogadás lehetősége, és a donor spermával történő megtermékenyítés is elérhető. Svédország és Norvégia szintén támogatják az azonos nemű párok gyermekvállalását, számos lehetőséget biztosítva számukra, beleértve a mesterséges megtermékenyítést és egyéb reprodukciós eljárásokat.

Itthon ugyan létezik a nyílt örökbefogadás intézménye, amely során a vér szerinti anya megszabhatja, hogy kinek adja örökbe születendő gyermekét, és a gyámhatóság sem írhatja felül a döntést, ha az örökbefogadó azonos nemű párkapcsolatban él. Azonban az azonos nemű párok mindkét tagja nem fogadhat örökbe, és a partner gyermekének örökbefogadása is tilos. A magyar jogrendszer tehát jelentősen korlátozza az azonos nemű párok örökbefogadási lehetőségeit. Noha a leszbikusok számára látszólag könnyebb gyermeket vállalni, mivel „csak" teherbe kell esniük, Magyarországon a mesterséges megtermékenyítés csak férjezett és egyedülálló nők számára elérhető. A sperma saját befecskendezése „emberi test tiltott felhasználásának" minősül, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntethető. A mesterséges megtermékenyítés egyik alternatívája a társszülőség lehet, ahol leszbikus illetve meleg párok vagy személyek közösen vállalnak gyermeket. Vannak, akik összesse, vagy egymás mellé költöznek, míg mások a gyerekfelügyeletet az elvált szülőkhöz hasonlóan osztják meg. E családformát sokan támogatják, hiszen több szerető felnőtt jelenléte kedvező a gyermek számára. Azonban, ha az egyik pár szétmegy vagy külföldre költözik, bonyolulttá válhat a kapcsolattartás, főleg a nem vér szerinti szülők számára.

Beszélni kell még egy sokak szerint etikailag is kérdéses gyakorlatról, a béranyaságról. Ennek lényege, hogy a leendő szülők mesterséges megtermékenyítéssel fogant gyermekét egy másik nő hordja ki. A közhiedelemmel ellentétben ez nem mindig pénzért történik, mivel sokszor előfordul, hogy egy családtag vagy barát szívességből segít. A fizetős béranyaságra azonban már egész iparág épült a harmadik világban, ahol szegénységben élő nők tömegei adják bérbe méhüket jómódú gyermekre vágyóknak, hogy így tartsák el saját jobb sorsara érdemes gyermekeiket. Vannak országok, ahol a béranyaság minden formája tilos, ilyen Magyarország is. Máshol viszont, például ha a béranya nem kap pénzt az orvosi költségeken felül, akkor legális az eljárás. Bár a törvényi tiltás mellett számos komplikációval jár a dolog, mégis vannak párok, akik ezt a megoldást választják, mivel így – a társszülős modellel ellentétben – a gyermek mindig náluk lehet.

Becslések szerint néhány száz vagy ezer szivárványcsalád élhet Magyarországon, akik gyakran titokban kénytelenek nevelni gyermekeiket. Az örökbefogadás korlátozásával bármennyire is próbálják ellehetetleníteni őket, a talpraesett LMBTQ közösség tagjai – ha akarják – mindig meg fogják találni az utat a boldog családi élethez.

BÉRES-DEÁK RITA

51%

ENNYIEN TÁMOGATJÁK MAGYARORSZÁGON AZ AZONOS NEMŰ PÁROK HÁZASSÁGÁT

Az elmúlt években számos kutatás vizsgálta a magyar társadalom LMBTQ-emberekkel kapcsolatos nézeteit és értékrendjét. A Medián 2019-es, a Magyar LMBT Szövetség megbízásából készült kutatása megdöbbentő eredményeket hozott. A megkérdezettek többsége nem ismerte az LMBT kifejezést, és a homoszexualitást betegségnek (36%), magánügynek (27%) vagy a társadalmi normáktól való eltérésnek (18%) tartották. Mindössze 12% vélte úgy, hogy az azonos nemű párválasztás alapvető emberi jog.

A politikai nézetek jelentősen befolyásolták a válaszokat: a baloldali pártok szavazói általában elfogadóbbak voltak. Egy 2023-as kutatásban már csökkent a homoszexualitást betegségnek tartók aránya, míg nőtt az azt magánügynek tekintők száma. A válaszadók 51%-a támogatta az azonos nemű párok házasságát, 65% pedig az örökbefogadást, azonban sokan még mindig nem találkoznak szívesen LMBTQ-témákkal nyilvánosan.

Csak 24% gondolta úgy, hogy nem kellene titokban tartani a szexuális orientációt, míg 48% úgy vélte, hogy ezt az információt mindenki tartsa meg magának. A válaszadók 41%-a egyetértett abban, hogy a leszbikus, meleg, biszexuális és transznemű témák nyilvános megvitatása ártalmas a gyermekek számára. Az orvosok és pszichológusok véleménye számított a legmegbízhatóbbnak, míg a politikai és vallási vezetők véleményét legkevésbé tartották fontosnak.

A magyarok kiemelkedően fontosnak tartják a biztonságot és a gazdasági egyenlőséget, ugyanakkor nyitottak a változásokra: 81% szerint a világ folyamatosan változik, és ez így van jól. Ezek a 2023-es kutatási adatok azt hangsúlyozzák, hogy sürgős szükség lenne a társadalmi párbeszédre és az LMBTQ közösséggel kapcsolatos ismeretek bővítésére a magyar társadalomban.